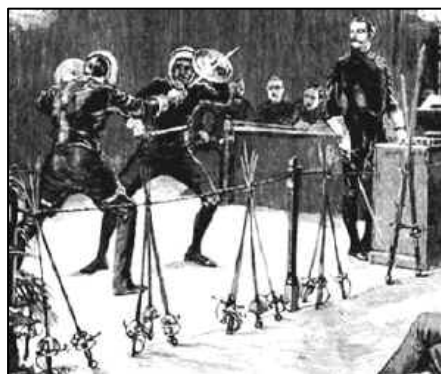
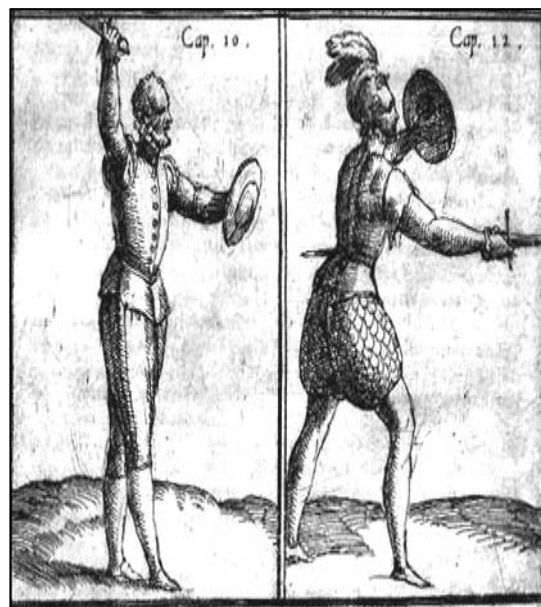

De Zwaard en Beukelaar traditie – deel 4

Door J. Clements
Vertaling door D. Schops

Opvattingen en misvattingen

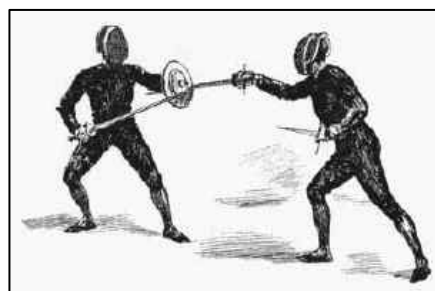
De vechtmethode van zwaard en beukelaar bleef consistent doorheen de tijd. Het was niet veel verschillend in 1500 dan het was in 1200. Er zijn geen opmerkelijke verschillen gevonden tussen standen, houwen of acties in de literatuur van de verschillende tijdperken. Er zijn natuurlijk verschillen tussen de lichtere conische kling van de 15^e eeuw, vergeleken met de eerdere brede zwaarden, meer ontwikkeld voor snijdende houwen. Een smalle kling van het type 'cut and thrust' laat het gebruik van steken en snelle snedes tegen onbepanserde tegenstanders meer toe daar waar een middeleeuws zwaard typisch meer nood had aan krachtige houwen tegenover meer bepantsering en zwaardere wapens. Toch zijn de technieken uit de 16^e eeuw afgeleid uit de vroegere middeleeuwen.

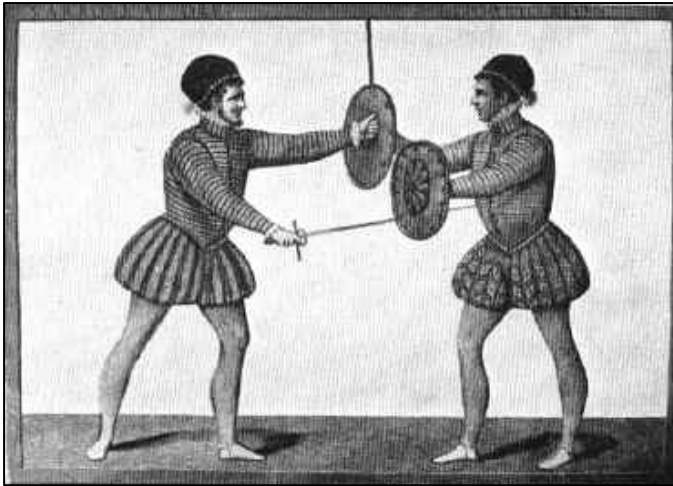

Een mythe die bestaat over historisch zwaardvechten is dat zwaard en beukelaar (vooral het Engelse systeem) een overbodig systeem was. Deze stelling werd populairder in de recentste eeuw(en). Een veel voorkomend vooroordeel kan gevonden worden in het moderne schermen, die vaak 18^e- en 19^e-eeuwse methoden als superieur beschouwen, eerder dan als een afzonderlijke ontwikkeling van burgerlijk duel en stedelijke zelfverdediging. Zij beschouwen zwaard en beukelaar als bruto en simplistisch.

Dit vooroordeel is nadrukkelijk terug te vinden in het beroemde Victoriaanse werk van Egerton Castle waar staat: “*de relatief barbaarse zwaard en beukelaar*”. Castle zegt ook dat rapier vechten, hoe evident dit ook lijkt voor moderne schermers, een sterke verbetering was ten opzichte van het ouderswetse zwaard en beukelaar, en zo veel beter voldeed aan de noden van een heer.

Alfred Hutton verklaarde in zijn boek uit 1892 *Old Swordplay* dat de zwaard en beukelaar traditie in het tijdperk van rapier “*snel verging*” Zelfs schermhistoricus JD Aylward schreef in 1956: “*Verwerpelijk zoals alle buitenlandse ideeën waren voor echte Engelsmannen, waren Italiaanse uitvindingen zoals zwaard en beukelaar gedoemd om uiteindelijk overbodig te worden*”.

Het kan ook opgemerkt worden dat in 1575 een koninklijk vermaak in Kenilworth er voor de koningin uit bestond steekspelen en ook zwaard en beukelaar gevechten te houden, waarbij het niet toegelaten was dat de wapens scherpe randen of punten hadden of uitvallen werden gedaan.

Maar uit onderzoek van het totale 16^e-eeuwse schermen blijkt dat er een complexer beeld is.

Het was niet het rapiervechten dat zwaard en beukelaar verbande: de veranderende manier van oorlogsvoering van de Renaissance beperkte het gebruik. In tegenstelling tot het 'alles kan' slagveld waartoe de essentiële middeleeuwse zwaard en beukelaar goed geschikt was, werd het nu onder stedelijke voorwaarden gemakkelijk te controleren en toegelaten aan mannen om hun moed te tonen. Ze konden brede houwens geven en harde slagen, en jonge mannen konden zichzelf uitputten met slagen en stoten zonder hun tegenstanders dodelijk te treffen. Dit soort "spel" was zonder twijfel de populairste historische wijze. Hubridas van Samuel Butler uit 1663 bijvoorbeeld maakt er een referentie naar "*As in sword and buckler fight, all blows do on the target light*"

De Italiaanse Meester Giacomo Di Grassi wijdt een stuk aan zwaard en beukelaar in zijn tekst uit 1570: "*de beukelaar is een wapen dat zeer veel gebruikt wordt*". In 1573 voegde de Franse meester Sainct Didier beukelaar en schild toe in zijn werk: "*het enkele zwaard, moeder van alle wapens*", en noemt hen... "*zeer nuttig en gunstig voor heren om te leren, en voor de volgelingen van oorlog*" (d.i. de gewone soldaat). De tekst van Giovanni Antonio Lovino over rapier en andere wapens uit 1580, "*Traite D'Excrime*", bevat ook materiaal over de klassieke beukelaar, gebruikt met een smalle rapier. Lovina refereert ook naar zwaard en beukelaar als een middel voor gerechtelijk duel (*Lauro attore et Aquilo reo, con spada et brocchiero*).

Het gebruik van zwaard en beukelaar werd nog steeds beoefend in Spanje tijdens de late 16^e eeuw. In circa 1580 bvb, werd Juan de Morales getest in Madrid over zijn vaardigheden met wapens, inclusief zwaard met bijpassende beukelaar (Anglo, Martial Arts, p. 27). Een reeks van afbeeldingen met "zwaarddansers" van Arbeau uit 1589 toont hen met kleine beukelaars en korte brede zwaarden. Zelfs in een schermmanuscript uit 1599, *Arte de Esgrima*, geschreven in het Spaans door een Portugees, Domingo Luis Godinho, bevat materiaal over zwaard en beukelaar.

En er is al veel geschreven over de Italiaanse Engelsman John Florio, die in 1578 in zijn *“First Fruites”* al zei over de beukelaar *“Welk wapen is de beukelaar? Een boers laf wapen”* (Aylward, p. 35).

Een ander stuk over het geloof dat zwaard en beukelaar antiek en overbodig was kan voortvloeien uit het misbegrip van George Silver’s uitingen tegen "geïtaliseerde" meesters en hun duidelijke nijd over het prestige dat hen gegeven werd. Het essentiële verwijt was dat rapier mannen niet voorbereide op oorlogsvoering en landsverdediging, maar enkel op moord en duel. Verder zei hij in essentie dat rapier niet zo verschillend was en dat het verslagen kon worden door mannen met korte zwaarden die de principes van het vechten goed toepassen. Over de jaren werd de kennis van Silver beschouwd als ouderwets.

In het epistel uit 1594, de editie van Giacomo Di Grassi’s, *True Arte of defense*, staat *“Het gevecht met zwaard en beukelaar werd lang toegelaten in Engeland (en oefenen in alle soorten wapens is goed), maar het wordt nu neergelegd, het zwaard, maar gewone mannen willen het niet meer beoefenen, en het rapiergevecht is algemeen toegelaten als een wapen omdat het hachelijker is, en dus meer gevreesd en daarom het meest gebruikt in ruzies en banale gevechten.”*

De betekenis van de passage is dat hoewel het traditionele zwaard en beukelaar nog steeds goed genoeg was voor soldaten, rapier het best onderwezen werd voor het gevecht man tegen man, hoewel het zo gevaarlijk was dat private gevechten en duellen vaker werden vermeden. Dit komt overeen met wat we weten over het gebruik van rapier door normale Engelse vechters in Londen, vanaf 1560, opmerkelijk vroeger dan het verondersteld gebruik in Engeland.

In het toneelstuk *“The Two Angry Women of Abingdon”* van Henry Potter uit 1599, vinden we de zin *“Zwaard en beukelaar begint in onbruik te geraken ... dit stekende gevecht van rapier en dolk zal komen ... een goed vechter met zwaard en beukelaar zal opvallen als een konijn of een kat”*.

Al schrijvend over Engelse beukelaars voor de komst van het rapiervechten, beschrijft John Stow in 1631 hoe de populaire manier van zwaardvechten heel gewoon was totdat de onzekere en blijkbaar risicovolle rapier en dolk verschenen. Stow beschrijft dat de “klingen” van Londen samen kwamen in West Smithfield alwaar ze hun beukelaars rondzwaaiden met veel show en woede⁽¹⁾. Hij vertelt dat de plaats "voor vele jaren ‘*Ruffians Hall*’ genoemd werd, omdat het vaak een plaats was van ordinaar vechten in de tijd dat zwaard en beukelaars werden gebruikt. Deze manier van vechten was frequent bij alle mannen totdat het vechten met rapier en dolk plaats vond. Maar het dodelijke gevecht met rapier en dolk onderdrukte het vechten met zwaard en beukelaar.”

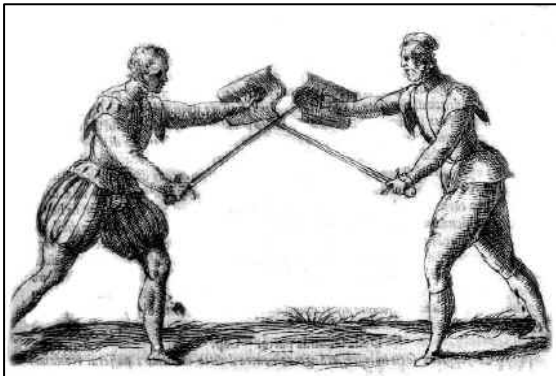

In acte II, scene iii, van het toneelstuk *"The Phoenix"* van Sir Thomas Middleton (voor het eerst uitgebracht in 1630, maar geschreven in 1603) over het gerechtelijk duel met de advocaat Falso, staat het volgende:

Tangle: "Oh, that's out of use now! Sword and buckler was call'd a good conscience, but that weapon's left long ago; that was too manly a fight, too sound a weapon for these our days. 'Slid, we are scarce able to lift up a buckler now, our arms are so bound to the pox; one good bang upon a buckler would make most of our gentlemen fly i' pieces; 'tis not for these linty times. Our lawyers are good rapier and dagger men; they'll quickly dispatch your money."

Falso: "Indeed, since sword and buckler time, I have observ'd there has been nothing so much fighting; where be all our gallant swaggerers? There are no good frays o' late."

Tangle: "Oh, sir, the property's altered; you shall see less fighting every day than other, for every one gets him a mistress, and she gives him wounds enow; and, you know, the surgeons cannot be here and there, too: if there were red wounds too, what would become of the Rheinisch wounds?"

Volgens Stow was het de gewone man die de gewoonte van het straatvechten veranderde ten gevolge van de introductie van het rapier. Stow verklaart ook dat *"het gebruikelijk was om ruzies en gevechten te hebben op zondagen en vakantiedagen, soms twintig, dertig en veertig zwaarden en beukelaars, half tegen half, alsook afgesproken duels of per toeval..."*.

Deze gevechten met zwaard en beukelaar werden frequent gevochten, enkel door "droge slagen" of raken met het plat van het zwaard, zonder bloedvergieten. Stow vertelt verder dat *"in het winter seizoen, alle voornaamste straten zeer verveeld en onrustig waren omdat er elk uur, mannen met zwaard en beukelaar kwamen die er plezier in hadden om op te scheppen over hun vechten, en ... ze waren heel furieus en vochten vaak"*.

Meer dan 40 jaar eerder beschreef Stow hoe het rapier de traditionele zwaard en beukelaar verving.

De reiziger Fynes Morysin omschreef in zijn reisroute uit 1590: *"vroeger, toen ze doordrongen waren van beukelaars ... niets was meer gewoon dan vechten om de linker of de rechter hand, of de muur, of om eender welke reden. Zwaarden kruisen was zoals de dagelijkse muziek in de straat, en ze vochten zeer opzichtig."*

De ballade van William Kemp uit 1600, “*Nine Daies Wonder*”, jammerde ook over de teloorgang van zwaard en beukelaar ten gevolge van het nieuwe schermen: “*Yet all my Hoast remembers not. Ketsfield and Muselborough fray, Were batlles fought but yesterday. O’ twas a goodly matter then, To see your sword and buckler men; They would meete them every where: And now a man is but a pricke, A boy arm’d with a poating sticke, Will dare to challenge Cutting Dicke. O’ t’is a world the world to see, But twill not mend for thee nor mee.*” (2)

Zinspelend op de opkomst van het rapier in 1620, schreef Thomas Wroth over een tijd “*toen zwaard en beukelaar inschattend was ... toen kon een man nog wat spelen, maar sinds dit nobel gevecht uit de mode is geraakt, zou een jongen een man kunnen doden*”.

Ondanks verschillende verklaringen die het tegendeel beweren, was rapier eigenlijk al in 1560 in gebruik bij gewone schermers in Engeland. Bijvoorbeeld, het “*London Company of Masters*” uit 1568 had het rapier al opgenomen in hun trainingen en prijsgevechten.

Zodus, de overgang van zwaard en beukelaar naar rapier (althans in Engeland) was zeker niet plots. Het lijkt er meer op dat een generatie voorbijging tussen de introductie in 1560 en de nostalgische terugblik uit 1590.

Thomas Fuller omschreef in zijn “*The History of the Worthies of England*” (Everyman Editie) uit 1662 dat “*swashbuckler*” voortkomt uit de beweging van het opscheppen en lawaai maken met de beukelaar. Blijkbaar sloegen ze op hun eigen beukelaars met hun zwaarden tijdens het vechten. Iets gelijkaardig vermeldde Baret in zijn “*Alvearie*” uit 1573: “opscheppen of geluid maken met zwaarden tegen schilden”, en Ben Johnson in zijn vroeg 17^e-eeuwse toneelstuk “*Staple of News*” schreef: “*ik beken dat ik scheppende slag deed*”. Gregory, de man in Romeo en Julia van Shakespeare maakt een een scheppende slag. John Florio vermeldt ook “*A bravo, a swashbuckler, one that for money and good cheere will follow any man to defend him; but if any danger come, he runs away the first, and leaves him in the lurch.*”

In 1602 schreef William Bass een religieus onderzoek dat metaforisch verwijst naar overtuigingen gevonden in zwaard en beukelaar als “*de verdediging van de dienende mens*” (*The Serving Man’s Defence*). Dus, daar waar zwaard en beukelaar zijn waarde verloor in de late 16^e eeuw, overleefde zijn nalatenschap door het gebruik van rapier en beukelaar. Salvatore Fabris bijvoorbeeld, voegde rapier en beukelaar toe in zijn tekst uit 1606 en zelfs de tweede uitgave van Camillo Pallavicini, “*Sherma illustrata*”, uit 1673, bevat informatie over rapier en beukelaar.

Een her-evaluatie

Gezien het sterke verband tussen middeleeuwse en renaissance schermmethoden, schijnt er niet zoveel toegevoegd te zijn aan de zwaard en beukelaar methode tijdens de 16^e eeuw. Het zwaard en beukelaar systeem werd meer en meer irrelevant in het Europese oorlogsvoeren wegens de vuurwapens, en het werd ook minder handig voor civiel gebruik. Het snel stekende, verder reikende rapier kon hen vaak te slim af zijn in een enkel gevecht en duel. Het resultaat was dat zwaard en beukelaar enkel overleefde voorbij de 17^e eeuw in de oude Engelse martiale scholen en later in de 18^e-eeuwse toneelstukken.

Zoals de afbeeldingen gevoegd in deze reeks suggerreren, behoorde deze traditie zonder twijfel gedurende eeuwen tot een belangrijk deel van het westers schermen, binnen diverse omstandigheden. In feite, gezien de bewijzen die we hebben over zwaard en beukelaar, in de literatuur en kunst, als een vastgestelde manier van vechten in de middeleeuwen, hebben we elke reden om te geloven dat het meer gebruikelijk was dan vechten met zwaard en schild. De algemene historische indruk is dat verschillende schilden, gedragen om de arm in tegenstelling tot gedragen in de hand, veel normaler waren bij voetsoldaten. Dit was misschien zo voor de 14^e eeuw, het blijkt niet zo te zijn voor de periode daarna.

Het wijd verspreide gebruik van zwaard en beukelaar is een bewijs van zijn doeltreffendheid. Met rechte of gekromde klingen, een dergelijk systeem was populair over heel de wereld sinds de oudheid en in sommige gebieden overleefde het tot in de 20^e eeuw. Of het nu met conische snij-en-steek of bredere snijdende zwaarden was, zwaard en beukelaar stelt een doeltreffende methode voor bij machte om af te rekenen met grote schilden of langere zwaarden en ook paalwapens. Met de huidige herleving van het onderzoek van renaissance krijgskunsten wordt de veelzijdigheid van schermen met zwaard en beukelaar opnieuw gewaardeerd.

Voetnoten deel 4

1

Shakespeare is zijn *Henry IV*, verwees naar deze “swinge-bucklers” – dit betekende een “roisterer” of “rake”.

2

William Kemp. *Kemp's Nine Daies Wonder*, gedrukt door E.A. voor Nicholas Ling, London, 1600.

Dit artikel werd vertaald voor de website en gepubliceerd op de website van SwArta met toestemming van John Clements. Vertaling door Detlev Schops - 2009

